TOIMETUS JA TALITUS:
Jõhwis, Rakwere tän 7-a
Telefon 48.

Toimetaja kõnetunnid esmas päewal, kolmapäewal, neljapäewal ja laupäewal k. 9—11

Kontor awatud kella 8—6.

Alutaguse Teataja

Ükſik number 5 ſenti.

TELLIMISE HIND:

1 kuu postiga	45 senti.
3 kuud „	130 „
6 „ „	250 „
1 aasta „	5 kr.

Tellimisi wõtawad wastu kõik postkontorid.

Käsikirjad, mis alalistelt kaastöölistelt ei tule, arwatakse maksu alla, kui neil tasunõudmine peale kirjutatud. Tarwitamata jäänud käsikirju ei hoita ilma wastawa soowiawalduseta alal.

Ilmub Jõhwis
igal kolmapäewal ja laupäewal

Kuulutuse hinnad: 1 millim. 1 weerul kuulut. küljel 3 senti, lehe tekstis ja eesotsas 8 senti. Tööotsimise kuulutused poole hinnaga. Kuu'utusi wõetakse wastu lehe ilmumise eelpäewal kuni kella 12.

№ 23. Jõhwis, laupäewal, 14. nowembril 1931. a. III aastakäik.

Jõhwi gümnaaſium jääb.

Kool muudetakse elule wastawamaks

Gümnaasiumi esimesed klassid riigi kanda.

Jõhwi ühisgümnaaſiumi toetamiſe ſeltſi peakoosolek peetakſe 15. now. Sellel koosolekul ſõelutakſe põhjalikult koolitüübi küſimuſt. Paar nädalat tagaſi käis hariduſministeeriumis kooli delegatſioon, ſeal ſoowitati, et kool oma õppekawaſſe wõtaks rohkem eluliſeid aineid. Pedagoogika nõukogu on töötanud wälja ſellele ſoowile wastawalt kawa, mis näeb ette õppekawas kokku kolme esimeſe klasſi peale ſarnaſeid aineid nagu raamatupidamine, maſinakiri, rakendusmatemaatika — plaanide joonistamine, nais- ja meeskäſitööd, kõike aineid kokku 11 tundi.

Kool jääks töötama progümnaaſiumina, kooliſt oleks wõimalik edaſi minna mujale keſkkooli. Progümnaaſiumi klasſid jääkſid riigi kanda. Ülemiſe klasſe aga püüaks ülewal pidada kooli ülewalpidamiſe selts.

—

Rasputina poeg ja Jaanilinna naised.

Kuidas wenelane taltſutas „palwetundidega" uſklikke.

Prohweti karjäär lõppes abieludraamaga.

Juba mõnda aega liikus Jaanilinnas ringi keegi Foma S., kes end nimetas Grigori Rasputini pojaks. Enamik Jaanilinna uſklikke naiſi oli kindlas uſus, et S. on R-i poeg ja „pühamees".

S. tegi tegemiſt ainult naistega, pidades palwetunde ſoowi peale uſklikkude naiſte elukortrites. Palwetunnid peeti enamiste õhtutel ja ilma tunnistajate juureſolekuta.

Eriti rohkelt korraldanud pühamehega palwetunde keegi abielunaine mehe koduſt äraolekul. Et meeſt kuidagi palwetundide ajaks koduſt ära ſaata, on naine mehele luba annud minna kõrtſi aega wiitma, mis warem naiſe poolt mehele oli keelatud.

Mehele oli naiſe muutus wäga rõõmustaw. Ei läinud päewagi mööda, et ta õhtul kõrtſis ei oleks istunud. Naine aga palwetas palwewennaga kodus, ſaates õhkawaid palweid jumalatele.

Nii olid mõlemad wäga rahul ja nautiſid umbes paar kuud õnnelikku elu. Mõni päew tagaſi tuli aga õnnelikule elule ootamata lõpp.

Istudes kõrtſis õllepudeli taga, märkas „õnnelik" mees, keegi naiskülaline kõrtſis tegi katſet temale läheneda. Kui karralik abielu mees kunagi, ei pööranud ta ſellele kuigi ſuurt tähelepanu.

Et aga naine lähenemiſt jatkas, ſiis palus mees end rahule jätta. Nüüd aſus naine luba küſimata lauda ja teatas õnnelikule mehele, et tema naine pidawat wõõra mehega kodus palwetundi. See uudis üllatas meeſt. Sõna lauſumata pani ta mütſi pähe ja läks koju.

Kõrtſis kuuldu aſutuski tõeks ja mees oli ſunnitud palwewenda aluspeſul toaſt wälja peksma.

Nii lõppeſid pühamehe palwed Jaanilinnas. Näib, et ta on Narwaſt lahkunud, ſest mitmed palweõed ei ole teda nädala jooksul Jaanilinnas enam näinud.

—

Karjatse Marist ja kurjast pullist.

Kuidas „krahwiherra" tütrukust sai karjatütruk.

Mäetaguſel tuntakſe juba okupatſiooni ajaſt peenikeſt noorhärrat, kes armastab ikka igas ſõnas tarwitada „Meſch" ja kes arwab eneſes olema ikka natukene ſeda mõisniku „wurſi", ehk küll ſee on praeguſt ühe uusſakslaſeſt mõisniku rentnik, kuid ſiiski armastab rääkida nii, et külamees on ſeljataga. Mitmed wanad mehed räägiwad, et ſuſikul „wanaparun". See „wanaparuni" moodi noorherra oli kaua poismees, mitmed „asjatundjad" rääkiſid kohe nii kindlasti, et ega ta naiſt ikka ei ſaagi... Aga et ilmas ſünnib imeſid, nii wõttis „meſch" naiſe ka ja kohe „krahwiherra" lapſetütruku.

Pulma reis jäi muidugi ära, nii kauaks kui ajad paranewad. Ajad paraneſid ſeni ajani nii kaugele, et lapſetüdrukuſt ſai karjatüdruk ja ei kellegi muu kui ſelle „paruni" moodi mehe kurja pulli pärast. Nimelt tungis hiljuti peremehe kuri pull karjatſe Mari kallale tekitades raskemaid wigastuſi, ſarnane häbematus ei meeldinud aga Mari mehele ja ta katſus aumehelikult peremehega ſeda asja klaarida, mõeldes, ehk makſab ka „wanaparuni" moodi kahju ära, kuid ſelle aſemel wiſati karjane „ehtparuni" moodi ukſeſt wälja ja lasti kohe ametiſt lahti. Selleſt ajaſt peale nähti ikka „meſch" proua karja hoidmas.

—

Perekonnaseisuteateid Jõhwi alewist.

Sündi: Hans Frants Lill, Ella-Loreida Willers, Milwi Embach, Erich, Woldemar Parkmann, Rudolf Lehtſe, Hulda Kurſs, Karl Friedrich Jiwes, Aliiſe Pahk, Inge Luts, Iwar Laew, Endla Paumer, Edith Käär.

Abiellumiſſoowe: R. Tarik ja J. Uustal; Johannes Lillemägi ja Ella-Marie Kantſelei; Eduard Piiskop ja Klaara Kärme; Elmar Uustal ja Leida Rawila; Walentin Tittſon ja Allide Wihman; Ferdinand Abelow ja Leena Tiwowi; Herman-Aleksander Suuban ja Loowiiſa Käi.

Abiellumiſt: Woldemar Pikat ja Maria Sirotkina; Johannes Lillemägi ja Ella-Marie Kantſelei; Elmar Willers ja Magda Puuſepp; Walentin Tittſon ja Allide Wihman.

Surmajuhtumeid: Liiſa Elm, 73 a. wana; Eduard Krull, 49 a. wana; Rauben Martin, 54 a. w; Rudolf Lehtſe, 1 päew wana; Miina Kreiz, 64 a. wana; Marie Paſs, 69 a. w; Mari Ojamaa, 72 a. w.

— —

Jõhwi perenaiste seltsi tööst.

Waatamata ſellele, et Jõhwi perenaiſte ſeltſil on tulnud oma lühikeſe tegewuſeaja keſtel pea igas ſemeſtris oma esinaiſt wahetada, on wõinud ta ſiiski kohapeal palju arendawat ja edaſiwiiwat tööd ära teha. Möödunud ſügiſel peeti üks keediste ja teine söögiwalmistus kurſus, milledeſt ümbruskonna perenaiſte oſawõtt oli wõrdlemiſi elaw. Läinud kewadel aastakoosolekul otſuſtaſid perenaiſed ühel häälel korraldada pikema ekskurſiooni Lõuna-Eestiſſe, et ſealſete majapidamiſtega lähemalt tutwuneda. Ekskurſiooni korraldus jäeti aga juhatuſe hooleks, kes pidi ſelleſt kohapealſe ajalehe kaudu teatama. Kuid ſeni pole aga ſeltſi juhatus aſtunud ühtegi ſammu mainitud ekskurſiooni korraldamiſeks, ning nii mitmedki perenaiſed otſiwad aſjata ajaleheſt teadaannet ſelleſt ſuurepäeſt" mil pidi toimuma nimetatud ekskurſioon.

Käesolewal ſügiſel kawatſeb aga Selts, nüüd juba pikemat aega palgal püſinud esinaiſe pr. Lallo juhatuſel täie energiaga tööle aſudes, Lähemas tulewikus kawatſetakſe korraldada liikmetele kooswiibimine ühiſes teelauas.

Talwe pool, kui aega rohkem, ſiis korraldatakſe kangakudumiſe kurſus.

—

Majanduspoliitiliste läbirääkimiste eel.

Pildil: Laval, walge maja, Hoower.

Difteriit Mäetaga.

Mäetaguſe algkoolis tuli möödunud nädalal ette difteriidi juhtumine. Üks õpilane jäi kooli internaadis haigeks, et difteriit eriti raske haigus ſulges arſt kooli.

ÜENÜ Kahula osakond algab tegewust.

ÜENÜ Kahula oſakonna tegewus, mis wahepeal õige loidki oli, on nüüd jälle elustunud. Wirumaa keskkorralduſe juhatuſe liige W. Mustel otſib teid, kuidas panna jälle oſakonnale endiſt elu ſiſſe. Oſakonna laulukoor tegutſeb praegu hoogſalt.

Uus saeweski Jõhwi.

Jõhwi F Lutſu ſaewestile on tulemas lisaks weel teine ſaeweski Jõhwi mõiſa, mille omanikuks on E. Wiin. Saeweski hakkas töötama elektrijõul.

Kiwiõli elekter Jõhwis.

Jõhwi jahuweski omanikud on otſuſtanud oma jahuweskiſſe panna elektri ſiſſeſeade.

Elektrit ſoowitatakſe ſaada „Kiwiõlilt." Wastus elektri ſiſſeſeadmiſeſt ilmub neli päewil.

Prantsuse peaminister jõudis Ameerikasse.

Laval on tütre Josette'iga aurik „Isle de France" pardal.

Kõik Ameerika lehed pühendavad Prantsuse peaministri saabumisele pikki artikleid. Samuti pühendatakse palju ruumi Berliini, Pariisi ja Londoni kommentaaridele eelseisvate Vashingtoni läbirääkimiste kohta. „Herald Tribune" ütleb oma juhtkirjas, et eelseisvate läbirääkimiste tähtsust ei saa keegi salata.

Eestil polegi piiri...

13 a. piirijänesed.

Kohtunik hõikab: „Wiktor Semjonow!" Ei mingit wastuſt. Kohtunik kordab. Jälle waikus. Siis äkki hakkab ukſe juureſt, inimeste wahelt punaſe laua poole arglikult kohtu ette ſeisma.

„Noh, miks te ei wasta, olete Semjonow?"

„Jah", piiksub poiss.

„Kuhu te oma ſeltſimehed jätſite? On's ſiin wõi?" pärib kohtunik edaſi. Selgub, et Wiktoril on weel kaaskannatajad täna punaſe laua ees ja need on Alek. Feodorow ning Aleks. Balkow. — Kõik kolm „meeſt ſaid hädawaewalt 13 a. wanaks, kui tahtſid laia maailma kaema minna ning ühel ilusal ſuwepäewal ſammuſid SSSR piiri poole, et Wenesſe „ümberkolida". Iſe mehed ſeletawad, et piiri polewat olnud — nad pole arugi ſaanud, kui juba Wenes end leidnud...

Keegi publikuſt arwab: „Ja-jah, weerend traatala alt läbi, need poiſiherned wiſt..."

Piiriſeadus on aga rikutud plõnnide poolt ja kohtunik karistab igat... wanemate walwe alla andmiſega plus kohtumaks — à 2 krooni... Wiktori ema, kes on turukorwiga ka kohtuſſe ilmunud, püüab weel midagi ſeletada eksimiſeſt, kuid kohtunik lauſub:

„Otſus on juba tehtud."

Otſa Jaani kolmas kiri.

Kõigest sellest maailmapatust ja muust.

Otſa Jaan ſai Iiſakus päewapealt kuulſaks.

Pidin juba Iiſaku alewiku „ſuuruſed" rahule jätma, kuid kahjuks ei ſaa weel jäta. Sest alewik — ſellepeale waatamata, et aſub 86 klm. lähemaſt linnaſt — ſammub täiesti linnale kaaſa. Alewikus wõib tihtilugu näha wõõbatud näguſid, ſamuti puudu ka „asjaarmastajaid", ainult puudub weel registreeritud restoran ja üks aſutis mida ma praeguſt jätan nimetamata ja kuidas ſiis ſaab weel niiſuguſes kohas waikida?

Neli päewil wariſes maamulda kauaaegne Iiſaku algkooliteenija, kes oli oli 35 aastat auſalt oma kohuſeid täitnud. Lapſed ſiis tahtſid ka oma hallipealiſt truud kooliteenijat wiimaſele palgale lauludega ſaata. Aga koolijuhataja, kes lastele laulmiſt õpetab, loobus nüüd ſelleks lastele laulu õpetamaſt, tähendades: „Ma ei wõi ju teile laule õpetada ſest mina olin temaga riius". Imelik on küll, kuidas niiſugune mees — kes weel ſurnute wastu wiha peab — wõib lapſi hääs waimus kaswatada ja neile midagi hääd õpetada.

Nojah, kus nüüd joomiſega läbikukkunud ſekretär kauplustes käimiſega kulutas ſaapataldu, mis hirmus kohe. aga wastu uleſajale näitab oma papiſt Jaani ja ſiis weel räägib: „Wat ſiin kal juba midagi, mis on ſihitud Otſa Jaani pihta." Eks näeme millal ilmub midagi, kas ſee aasta wõi tulewal ſel ajal?

„See oli ühel pimedal õhtul, kui ma läkſin alewikku. Wäljas oli nii pime, et piſta kas wõi kohe, näpp ſilma. Peaegu olekſin ſiis ka kellegile ſuure tuhinaga otſa jooksnud, kuid järsku kuulſin kedagi kõnelewat. Jäin ſiis weidikeſeks ajaks peatuma, et kuulda, mis nad õige räägiwad. Kuulatasin ja ſiis ſain aru, et need olid alewiku „ſuuruſed," kes iſekeskis räägiwad minuſt, et ſee Otſa Jaan kõike tema kuuleb ja wälja muugib, aga imelik on kuidas ta weel ſeda ei ole kuulnud, et kuidas üht „ſuuremat" meeſt ſuwel „ehal" käimiſel küla poiſid olid küüni kinni pannud ja ſiis weel palju rumalat nalja teiſega teinud! Seda juttu lõpetades tähendas ſiis üks meesteſt: Arwakſin Otſa Jaani kirjutiste kohta ſeaduslik käik, anda aga ei ole ühtegi konksu, kuſt ſaakſime kinni hakata!" Teine mees oli palju käredam ja hakkas praalima, mis hirmus kohe: „See läheb mulle kohe otſe wäljakannatamatuks. Hiljuti alles kirjutas minuſt, kui mind mõisteti üheks kuuks aresti ja nüüd jälle kirjutab. aga nüüd tahan midagi ette wõtta, et poiſinoik mind rahule jätaks".

Jaan Ots.

Ühistegeline lihakauplus Jõhwi.

Möödunud nädalal algas Jõhwi tarwitajate ühing liha ühismüügi organiſeerimiſt. Ühistegeliſt lihakauplust, kus oleks müügil ka aedwili ja muud toiduained, kawatſetakſe awada ühispanga majja, laiendades ſeal aſuwat eralihakarni liha järelwalwe punkti kaupluſe ruumi alla wõtmiſega. Rakweres töötab ſeline kauplus hea eduga.

Jõhwi põllumehed teewad saiajahu.

Uus waltſidega jahuweski Jõhwi mõiſas on koormatud tööga. Põllumehed teewad hoolega ſaiajahu, ſest pühadeks ja ſuuremateks juhtudeks ſaia oſtmine wiiks majapidamiſeſt palju raha wälja.

Oksjonikink Kiiklas.

9. now. pidas kohtupristaw ſiin koheliku aſuniku K. juures oksjoni. Rahwaſt oli wähe koos. Oksjonile tulnud Kolina küla mehed lubanud kehwa meeſt aidata. Oſtnud ſiis hobuſe ühes rakenduſega ära ja kinkinud ſelle kehwa mehe pojale.

Iisaklasile.

Mina, W. Suuder teatan Iiſaku „Alutaguſe Teataja" lugejaskonnale, et mina pole nr. 19 kirjutanud kirjutiſt: „Paralleele üheſt Alutaguſe alewikuſt".

Austuſega
W. Suuder

Lugege „Alutaguse Teatajat".

Elukutse – sportlane.

Warjatud proffeſſionaliſm ajab lopſakaid õiſi. — Saladuslikud „päewarahad" ja mitmeſuguſed kulud.

Sport peab paranema!

(Spordikiri Tallinnaſt.)

Jalgpalliwõiſtlus. Tallinnas mängib kuulus wäliſmaa profimeeskond ſee- ja ſee meie meeskonna wastu. Ja jalgpalliharrastaja kodanik makſab oma krooni, pooltеiſt wõi koguni kaks ning lunastab pileti. Istub täiskiilutud tribüünil wõi ſeiſab ſeiſuplatſis, waatab mängu, karjub hurraa, kui meie mehed wärawa löõwad, kirub, kui ſeda teewad wastaſed ning on omaga rahul. Ta on oma raha eeſt ſaanud oma lõbu ja enam ta ei nõua.

Kuhu läheb aga raha, mis tuhandete ſpordihuwiliſte taskuſt walgub wõiſtluſe kaſſaſſe, ſelleſt harilik wõiſtluſelkäija palju huwi ei tunne. Kuid ſpordile lähemalſeiswais ringkonnis on tihtipeale olnud ärewuſt. Seda juſt ühenduſes ſpordiorganiſatſioonide rahaliſte toimingutega. Meie ſpordiſeltſidele ja ſportlaſtele heidetakſe nimelt ette warjatud profeſſionaliſmi, elukutſelikkuſt, mis waſtolus auſa ſpordi põhimõtetega

Kui arwata wälja elukutſeliſed maadlejad, „tſemblonid", ſiis Eestis elukutſeliſt ſporti ei ole. Kõik meie ſpordiſeltſid on regiſtreeritud liitudes, liidud omakord keskliidus ja rahwuswaheliſtes eriliitudes. Seega meie ſpordiſeltſid ja ſportlaſed peawad aſuma kaljukindlalt amatöörſpordi põhimõttel, mille juhtlauſe on: Ükski ſportlane ei tohi oma eſinemiſe eeſt wõiſtluſtel ſaada mingiſuguſt aineliſt taſu.

Kuid — ſellel karmil amatöörſeaduſel on oma „ſlim" — auk, kuſt poeb ſiſſe profeſſionaliſm. Nimelt näeb aſjaarmaſtajate määruſtik ette, et wõiſtluſt korraldaw organiſatſioon wõi ſelts, kuhu kuulub wõiſtleja, wõiſtleja, wõiſtleja, wõib oma liikmele taſuda kulud, mis otſekoheſes ühenduſes wõiſtluſtega, nagu ſõidu-, korteri ja ſöögiraha.

Nende ſummade makſimum on küll määruſtikus nähtud ette kuid — jälle ſee kuid — tihtipeale pigiſtatakſe ſiin ſlim kinni. Ja ſee „ühe ſlima kinnipigiſtamine" annabki põhjuſt teha etteheiteid meie ſpordiorganiſatſioonidele kõrwalekaldumiſes aſjaarmaſtaja põhimõteteſt.

On ju üldiſelt tuntud tõſiaſi, et pea kõik maailmakuulſad ſporditufſad on warjatud „profid." Paawo Nurmi, näiteks, ſaab igalt oma eſinemiſelt keſkmiſelt 150—200 krooni — ſõidu-, toidu- ja korterirahad muidugi weel peale ſelle. Et mitte rikkuda aſjaarmaſtajate määruſi, ſelleks torgatakſe ſuurjookſjale ſalamahti pihku ümbrik rahaga Ei mingit allkirja ega kwiitungi raha ſaamiſe üle — ainult wäike peanooguius ja aſi on korras. Aga kümnekrooniſele toidu- ja päewarahale wõetakſe ametlik allkiri. See kwiitung läheb kaſſaraamatuſſe ja „ametlikult" peab aſi olema klaar!

Kas on Eestis proffeſſionaliſmi?

Jätame ſelle küſimuſe olul targu wastamata ja toome waid üksikuid fakte. On harilik nähe meil (mujal muidugi ka) et kui kuskil on kerkinud mõni noor ja lubaw jõud ſpordialal, ſiis iga ſelts ſeda tahab omale. Ja nagu nõiawäel need ſportlaſed kogunewad kõik pealinna ſuurſeltſideſſe. (Muidugi on ka erandeid). Selle põhjus on üsna lihtne: ſuurſelts on rikas ſelts. Ta wõib oma ſportlaſe warustada kõigi tarwisminewate atribuutidega, oma rohke liikmetehulga ja mõjuringkonna kaudu ſaab muretſeda talle pealinnas koha jne.

See pole iſeendaſt weel kuigi ſuur pahe (kui ta ſeda üldſe on). Kuid kui hea ſportlane tuuakſe prowintſiſt pealinna, üüritakſe talle korter jne, ilma et mees iſe midagi tarwitſeb teha, ſiis on ſee juba liig läbipaistew. Aastat wiis tagaſi aſus nii Tallinna üks prowintſi kergejõuſtikutuur. Ta elab praegugi ſeal, ſuwitab ſeltſi majas talwel on linnas. Mingiſuguſt kindlat ametit mehel kogu ſelle aja keſtes pole olnud. Kuid — ta elab priskesti. Sarnaſeid näiteid wõiks tuua weel mitu.

Kõige enam tundub proffeſſionaliſmi lõhna ſiiski meie jalgpalli juures. Jalgpallimehed olid need, kes lawaſtaſid eſimeſe profi-ſkandaali Eestis — nimelt oma-aegſed kalewlaſed, kes läkſid üle Tallinna jalgpalliklubi. Põhjuſel et „Kalew" ei tahtnud neile anda mängu eeſt taſu. See rahutu „profiweri" on käärinud aastaid. Hiljuti aſutati Tallinna uus jalgpalliſelts, kuhu koondus rida paremaid mängijaid. Räägitakſe, et ſelle ſeltſi aſutamiſe põhjuſtanud juſt aſjaolu, et wanades ſeltſides on olnud juhtiwatel kohtadel „wanameelſed" mehed, kes pole nõus olnud mängijaile nii palju taſu makſma, kui wiimaſed nõudſid. Oma ſeltſis — ſeal on aga oma tuba ja oma luba,

Aſudes ſarnaſte ſpordi-wäärnähete põhjuſte ſelgitamiſele, peab möönma, et ſiin on amatöörſpordi moraalilanguſe juures ſüüdi ſuurelt oſalt ka meie ſpordijuhid. Tawaliſelt ſuuremad ſeltſid waliwad juhatuſe eſimeheks ſiiski mõne tuntud poliitika- wõi ſeltskonnategelaſe, kel harilikult ſpordiſt kaunis wähe aimu. Seltſi tegelik juht on ikkagi aſjaajaja, ja ſee mees on tawaliſelt juba ärimees. „Räägitakſe: et ühe pealinna ſpordiſeltſi aſjaajaja on wäliſſportlaſte angaſheerimiſega ja nende wahetalitajaks-agendiks olekuga aastate jookſul ajanud kokku iluſa waranduſe... Need kõik on nähted, mis kiſuwad alla ſpordimoraali. Mitte ükſi meil waid ka mujal. Kogu moodne ſport on nii tihedalt põimitud läbi iſiklikude taskuhuwidega, et keegi niljalt ei teo, kus lõpeb amatoriſm ja algab proffeſſionaliſm. Juba on maailma ſpordi juhtiwaid jõudude poolt hakatud aſtuma ſamme ſpordiliikumiſe reformeerimiſeks.

Lauſanne'is aſuw ſpordipedagoogika büroo leiab, et praeguſe ebaloomuliku olukorra põhjuſed ſpordimaailmas on peamiſelt kolm. Need oleks: 1. ülepingutus, 2. waimliſe külje kõrwal jätmine ja 3. majanduslikkude huwide wõimulepääs ſpordis. Juſt ſee wiimane punkt on kõige waluſam ja moodſa ſpordiliikumiſe iſa ning aatekandja parun Pierre de Coubertin ütleb ſelle kohta:

„Meie peame halaſtamatu waljuſega heitma endi organismiſt iga proffeſſionaalſuſe batſilli".

Kui ka meie ſpordijuhid wõtakſid omaks ſelle hüüdſõna, ſiis tuleks meil kindlaſti üks ſuurem puhaſtustöö ja ſpordipublik ei jõuaks üllatudagi nähes kui palju on aſjaarmaſtajate määruſteſt mitte lugupidajaid.

MANUEL TELLEW.
Mehhiko uus peaminister.

Prantſuſe ſpordijuht ſoowitab üheks mõjukamaks abinõuks proffeſſionaliſmi wastu wõitlemiſel wandetõotuſt. Sportlane annab pühaliku wande, et ta oma eſinemiſte eeſt ei otſekoheſelt ega ka kaudſelt taſu ei wõta. Ja kes ſiis ſiiski taſuwõtmiſelt tabatakſe, ſelle kohta wõib iga aus ſportlane öelda: „taabakas".

Kes teab, wõib olla oleks ka meil parun Pierre de Coberdini retſept?

J. P.

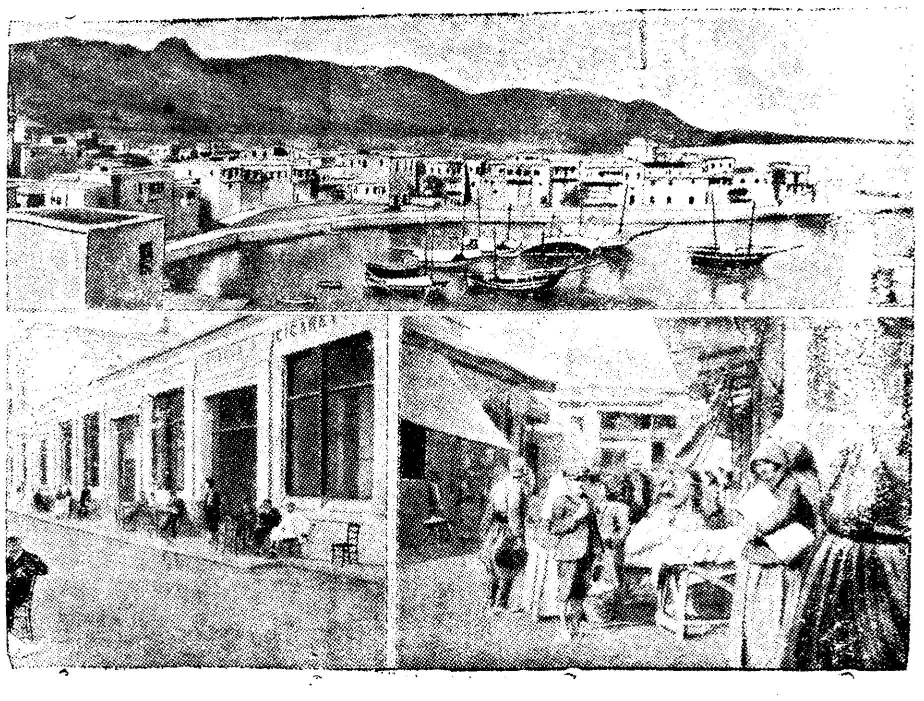

Küprose saar, kus puhkenud rahutused on waibumas.

Kiri Auſtraaliaſt Narwa.

Majanduslikud raskuſed on otſaga juba Auſtraaliaſſe jõudnud. — Wäljarändajad pole oma eluga ſeal ſugugi rahul.

Umbes 13 aastat tagaſi narwalane K. H'nn müüs ära Aatslas oma talukoha ja ſõitis Auſtraaliaſſe, kuna ſamal ajal tema õde Anni H'nn ſõitis Kanadaſſe. Nüüd, 9. nowembril, ſaabus nende ridade kirjutajale Auſtraaliaſt K. H'nni kiri, kus juures K. H'nn kirjutab järgmiſt:

„Seiſan teeniſtuſes „Millicent Racing" klubis. Olukord Auſtraalias on räbal ja wõib olla läheb weel räbalamaks. Tööpuudus pole küll ſuur, kuid töötingimuſed pole enam head. Töötaſu on madal. Meil on juba wäljarändamiſt Lõuna—Aafrikaſſe, kuhu ka mina kawatſen ſõita. Praegu aga ei tahaks weel Auſtraaliaſt lahkuda, ſeſt meie rahakurſs on wäga madal. Meie nael wõrdub umbes 12 ingliſe ſhillingule. Araſõidu puhul läheks nüüd madala kurſi tõttu palju kaduma. Selle madala kurſiga on aga head wõimaluſed Auſtraalia—kaupade müümiſeks ja tulin mõttele ſiit Eeſtiſſe wiinamarja weinſid ſaata. Wein makſab meil praegu 2—12 ſhl. gallon. Inglismaale läheb ſajatuhanded gallone. Raha madala kurſi tõttu on ka wiljahinnad madalad. Praegu makſab meil niſu buſhel 1 ſh. 3 d. ja ſama hind on otradel.

Läinud aastal oli meil elu hoopis lahedam ja minul jäi elamiſeſt üle 120 ingliſe naela, mis panka panin, kuna nüüd pole enam wõimalus kapitali koguda."

Rahamaiad pikanäpumehed piiril.

Läbi haagiſtamata akna tungiti elutuppa.

Nõukogude Wene piiri lähedal, Komarowka külas elutſew wenelane, maapidaja Roman Utkin, 25 a. wana, teatas politſeile, et 11. nowembril temal on kodunt äraolekul waraſtatud lahtiſeſt lauaſahtliſt 50 krooni raha. Utkin, kes elab ühes emaga, läinud päewal ema ſeltſis Narwa, et ſealt tarwisminewaid aſju muretſeda. Wäliſuks lukuſtati, kusjuures wõti jäi tööliſte kätte, kes Utkinile uut maja ehitawad.

Linnaſt kella 16 ajal tagaſi jõudes ſelgus, et laua ſahtlis, mis oli lukuſtamata, puudub 50 krooni raha. Aſja lähemalt ſelgitades tuli ilmſiks, et waras on toas käinud läbi akna, mis Utkini poolt oli unuſtatud haagiſtamata. Kuna muud midagi peale raha kadunud ei ole, ſiis on nähtawasti warguſe toime pannud iſik, kes teadis raha olemas-oluſt lauaſahtlis.

Eeſti Noorus.

„Eeſti Noorus", nowembri nr. 11 mitmekeſiſe ſiſuga.

Siſu: Side — A. Bachman; Külanoorte ülesandeid tänapäewal — Paul Amer; Noored Eeſti merikaugelaſed (järg) — Ed. Riisman; Wana — Suislepa „Wooru" linnamägi — Art. Meil; Watkal Läänes ja ſaartel (järg) — E. Ahwe; Udujärwe Elli — Elmo Eller; Uus noorus — M. J. Eiſen; Kiri Wiiniſt — dr. phil. R. Wolfram; Sõpradele Rootſiſt — R. Wallman; Iſamaal on ſuur-ülesanne noorile — M. Ratnik; Tee õnnemaale — Hugo Kelmetſow; Noored põllumajanduslikul tööl; 20 teemi noortele talweks — A. Ojo; Talutüired wõiſtlemas Noorſoo töömailt. Parimaid ſportlaſi maalt. Uuſi raamatuid, ajakirju jne.

Homme kell 11 e. l. **loositakse,** Kohtu- ja Siseministeeriumi Administratiiw-ala Kirjastuse loterii, Tallinnas, Estoonia kontsertsaalis. Wõitudeks **2.000.000 senti.**

Otsige weel täna kusagilt oma õnnepilet.

Tänapäewa liiklemishädaohtudeſt.

Ainetel J. Tiiſfeldt.

3.

Laſtewanemad andke oma laſtele aegſaſti ſeletuſt moodſa liiklemiſe hädaohtudeſt. Püüdke hoida lapſi eemale tänawaiſt, kuhu ſageli mängimiſel ettewaatamatult ſatutakſe. Jooſtes mõne tänawale ſattunud mänguеſeme (näit.: palli) järele peab laps ſilmas pea eranditult otſitawat eſet, jätab aga täieſti tähelepanemata tänawail liikuwaid ſõidukeid. Sellepäraſt weel kord, — tänaw pole mänguplats, mispäraſt ſeal mängimine tuleb keelata ära. Laſtega kõnniteel liikudes tuleb eriti wäikſemaid lapſi pidada ſilmas, et nad ſaatjateſt nägematult eemale ei läheks ega järelewalwamata maha ei jääks.

Õnnetusjuhtumite ſtatiſtika näitab, et laſtega juhtunud tänawõnnetuſiſt kandwam oſa põhjeneb aſjaolule, et wanemad lapſi järelewalweta tänawail mängida lubawad. Ka kingitakſe laſtele ſageli ſääraſeid mänguеſemeid, mis oma tarwitamiſe iſelaadi pooleſt lapſi tänawale meelitawad. Siia kuuluwad tõukerattad, rulluiſud, laſte kolmerattaliſed jalgrattad jne. Lapſed, kes tähendatud ſõiduwahendi tarwitamiſel awalikule kõnniteele wõi tänawale ſatuwad, unuſtawad edaſipääſemiſe tuhinas oma „ſõiduki" kõrwal kõik muu. Talwiſel ajal on ka meil ſuureſti läbi löönud liuglemine tänawail ſoome tõukekelkudel. Iſeeneſeſt ſee ſpordiala on talwel üks terwislikumaiſt, kuid teiſeltpoolt liikumisrohkeil tänawail ja mäenõlwakuil ſaanud nii mitmete õnnetuſte põhjuſeks, mistõttu ka waſtawate ametwõimude poolt neis paigus kelgutamine on keeldud ära. Sellised wabaõhu meelelahutuſi tuleb lubada harraſtada eriti ſelleksiwalitud ja tänawliikumiſeks ſuletud kohtadel, kus oleks laſte julgeolek tagatud wanemate wõi kaswatajate juureſoleku tõttu.

Koolieaaliſtele laſtele tuleb wanematel praktiliſelt kätte õpetada, kuidas minna üle tänawa, kuidas aſtuda ſiſſe ja wäljuda awalikuks tarwitamiſeks määratud ſõidurliſtadeſt. Arweſtades ſeda, et lapſed unuſtawad kõneldud näpunäiteid peagi, tuleb ſedaſama tihti järgi korrata. Iga kodaniku kohus on kindluſtada laſte julgeolek. Nähes lapſi tänawail liikuwa ſõiduku küljes rippumas, tuleb teha ſõidukijuhile kohe märkus ſõiduki peatamiſeks ning rippunud lapſele teha ſelgeks, et ärgu rippugu kunagi ühel liikumiſe wahendil ega laſku wedada end neiſt, ſeſt ſõitwalt ſõidukilt kukkumiſel wõib ſaada wigaſtatud, eriti hädaohtlik on aga ootamatu allajäämine järeleſõitwale ſõidukile.

Jalgratturid.

Jalakäijate järele moodustawad jalgratturid kandwama oſa tänawa tarwitajaskonnaſt. Ükſikindiwiidil linnas, weel rohkem maal, oſutub jalgratas hädawajalikuks liikumiswahendiks — ſeda kõige pealt oma hinnaliſe kätteſaadawuſe ja liiklemiſe ning ſõidu äraõppimiſe kerguſe ſuhtes. Tänawliikumiſel pidagu jalgrattur eſikätt ſilmas, et ratal olgu korras, ſamuti ſignaalkell ja walgustus pimedal ajal ning tarwitagu ſõitmiſel ettewaatuſt. Enne ſõitmiſe oskuſe kätteõppimiſt tänawale jalgrattal minna. Taſakaalu ja juhtimiſe õppimine ſündigu liikumiſeſt kõrwaliſes kohas hoowides wõi ſelleks eraldi määratud platſidel ning eſialgu kaaslaſe abiſtamiſel.

Bonovent Cerretti,
Uus Itaalia kardinaal.

Sõitmiſeks wõib tarwitada kõiki ſõidukeile määratud tänawaid ja kõnni- wõi puieſteede kõrwalolewaid ſelleks määratud teid. Jalgratta ſõiduteede eraldamiſeks on waſtawate omawalitſusaſutiſte korraldusel üles pandud ſellekohaſed ſildid pealkirjadega „Jalgratta ſõidutee," wõi lihtſalt jalgrattakujutuſega (Pärnus) Ka Narwas oleks ſee wajalik eeſkätt Kulgule wiiwa kõnnitee läänepoolſes oſas (ſ. o. linnaſt wäljaminnes parempoolſes küljes), kuhu uue liikumiſeſundmääruſe põhjal jalgrattaſõit lubatud. Sellega oleks jalakäijad hoiatatud, ſamuti jääks ära ſagedaſed aruſaamatuſed jalgratturite poolt wale kõnnitee äärde ſattumiſel.

Kuna jalgratas oma ſõidukiiruſega ei ſuuda wõiſtelda teiſte tänawal liikuwate mehhaaniliſte ſõidukitega, ſiis tuleb jalgratturil püüda hoida end alati paremat kätt kõnnitee ääres, kus liikumine aeglaſem.

Tuleb tõſiſelt hoiduda igaſuguſteſt kunſt- ja trikkſõitudeſt. Näiteks: mäeſt alla ſõitmiſel käſi wabaſtada käepidemeſt ja jalgade äraõſimiſt pedaalidelt, misjuures arendatakſe makſimaalſet kiiruſt. Sarnaſel puhul misſuguſe äkiliſe kokkupõrke wõi tee peal leiduwa takiſtuſe tõttu rattalt mahakukkumiſel ähwardawad ſõitja terwiſt enamalt jaolt tõſiſed tagajärjed. Ühewõrra riskantne on jalgratturil teiſte ſõidurliſtade wahelt läbi ſõita wõi kihutada wõidu tänawal nii teiſte jalgratturitega kui ſõidukitega. Üldiſes wõiſtlustuhinas ei märgata põiktänawaiſt tulewaid ſõidukeid, kuna kõrwutiſõitwa ſõiduki järſu ſuunamuutmiſe tõttu edaſiſõitmiſe ſihis wõib jalgrattur, jäädes kiiluna kahe ſõiduki wahele, ära muljutud ſaada.

On ettewaatamatus, kui üle käidawa tänawa püütakſe jalgrattal rea kiireſti lähenewate ſõidukite eeſt wiimaſel hetkel mööda ſõita, kui ſarnaſel ootamatul juhil ſõidukeid pidurdada ei ſuudeta, on jalgratturi allajäämine ühele neiſt möödapääſematu.

Teiſteſt ſõidurliſtadeſt end wedada laſkmine wõib ſama hädaohtlikuks kujuneda kui rippumine liikuwal ſõidukil. Wiimaſe järſud pidurdamiſed wõi ootamatu ſõiduſuunaſt kõrwalekaldumiſed wiiwad järelweetawa taſakaaluſt wälja, millele wõib järgneda kukkumine wõi halwemal juhul allajäämine järelſõitwale ſõidukile. Kuna jalgratas oma konſtruktſioonilt on ehitatud ühe inimeſe ſõidukiks, ſiis tuleb hoiduda peale wõtmaſt teiſt iſikuid nii oma ette ühenduſteljele, mis ſuurelt takiſtab korrapäraſt juhtimiſt wõi tagumiſe ratta teljel ſeiſma, mis raskendab ſõitmiſt ja taſakaalu hoidmiſt. Kergelt juhtuwad õnnetud kukkumiſed ſeejuures tabawad juba kaht iſikut ning lõpewad enamalt jaolt ka jalgratta purunemiſega. Jalgratturil tuleb ſõiduſuunaſt kõrwalekaldumiſeſt anda aegſaſti märku kõrwaleſuunitud käega ning elawamatel liikumiskohtadel (riſtteedel) wähendada kiiruſt.

Teiſteſt ſõidukiteſt tuleb mööduda waſakut kätt. Kord wõetud ſirgjooneliſeſt ſuunaſt tuleb pidada kinni igaſuguſed tringeldamiſed mittekaines olekus ja uſſijoones ületänawa ſõitmiſed ei wõimalda tagant järeleſõitwaile ſõidukeile määratud ſõiduſuunaſt kinnipidada ja nende möödumiſel on madujoones eelſõitja jalgrattur allajäämiſe ohwer.

Kui ollakſe juhtumiſi kellelegi jalakäijale wõi ka ratturile peale ſõitnud, peatagu, ſeſt õnnetuſtega lõppewaid wäärratuſt wõib ka omal juhtuda.

(Järgneb.)

800 töötut koos.

Praegu töötab hädaabitöödel 106 töölist.

Metsatalu weetorud jälle päewakorral.

11. nowembri õhtul kell 6 peeti Narwa linnawalitſuſe poolt E. ſ. „Ilmariſe“ ruumes töötute kooſolek, milleſt oſawõttis umbes 800 töölist. Kooſolekule pääſeſid need, kellel oli tööbörſi poolt wäljaantud töökaart. Et ſuurem hulk töötuid ei ole end tööbörſis regiſtreerinud, ſiis jäi ſuur hulk töötuid ukſe taha.

Kooſolekut juhatas abilinnapea Bachmann. Kõnedega esineſid linnapea J. Luts ja linnanõunik J. Metſatalu.

Linnapea J. Luts pidas ſelgitawa kõne eelmiſtel aastatel tehtud ja käesolewal aastal alatud hädaabitööde kohta märkides [illegible] palju ſaadud krediti miniſteeriumilt ja palju linnakaſſaſt ſuure makſetud.

Järgmiſena kõneles linnanõunik J. Metſatalu töötatööliſte ſeiſukorraſt, töötute regiſtreerimiſeſt ja töölewõtmiſeſt. Edaſi märkis kõneleja, et praegu töötawad hädaabitöödel 106 töötut. Üldine töötute arw on praegu 815, kes ootawad tööd.

J. Metſatalu kõnetooli astumiſel käis kooſolijate ridadeſt läbi kahin, mis näitas, et M-u iſik ei olnud kooſolijatele kõneluſeks wastuwõetaw. Lõpuks kui Metſatalu oli lõpetamas kõnet muutus kooſolek õige ärewaks. Mitmed kooſolijateſt ei tahtnud kuidagi M-u ſeletuſtega rahul olla ja kooſolek ähwardas muutuda kärarikkaks, mistõttu kooſoleku juhataja abilinnapea Bachmann oli ſunnitud kooſolijaid korrale kutſuma.

Eriti ſuureks kujunes kära läbirääkimiſte ajal, millele hoogu andis pahempoolſe tegelaſe Mitt wahelhüüded. Mitt nimetas Metſatalut oma ſõbraks, küſis kuidas Metſatalul aſjad on weetorudega ja kõrtſiwõlgadega.

Lõpuks oli kooſolekujuhataja ſunnitud kooſolekut lõpetama kooſolijatelt ſõnaõiguſe wõtmiſega.

Kreenholmi naiskodukaitses juba üle 30 naise.

Kaitſeliitlaſtele ühiſeks elukohaks kaſarm nr. 1.

Praegu on Kreenholmis käſil naiskodukaitſe aſutamine. Naiste oſakonna ellukutſumiſe wõttis enda peale kohalik kaitſeliidu üksikrühm, mille juht Jershow iſiklikult ſuurel määral aitab organiſeerimistööd elustada. Lühikeſe aja jooksul on esitanud ſoowiawalduſt Kreenholmi naiskodukaitſe liikmeteks astumiſeks juba üle 30 naiſe. Suurem oſa naisteſt on wabrikutöölised, ſamuti ka kaitſeliitlaſed kuuluwad enamjaolt töölisperre. Nagu ſelleſt näha, omandab kodukaitſe aſi ikka rohkem ja rohkem tööliskonnaks poolehoidu

Kuuldawasti on lubanud Kreenholmi wabrikuwalitſus kohalikkudele kaitſeliitlaſtele ühiſeks elukohaks anda kaſarmu nr. 1, mis praegu ſeiſab kaſutamatult. Maja ülemiſele korrale ehitatakſe ajakohaſed eluruumid, kuna aga alla ſaaks ſuurem õpperuum. Kaitſeliitlaſtele antawas kaſarmus on juba käimas wastaw remont.

Otſis korterit=kukkus keldri.

Noore abielumehe „kurbmäng”.

Andrei A. waſt perekonnaſeiſu ametniku poolt paari pandud oma teiſepoole Adelega, läks windis peaga oma iſaga, kelle juures ta allüürnikuna elab, riidu, millele korrapärane löömine järgnes.

Kaklemiſe ajal ſai kannatada niihästi Andrei iſe kui tema teinepool, kellele äi paar kõrwakiilu andis. Südametäiega ſeadis A. ſammud Uusküla poole, et uut omaette korterit otſida ning pääſeda türanniſeeriwaſt iſaſt. Kas oli ſaatus A-le halastamatu, wõi oli ta oma harilikku kombe järele pudeli põhja waatanud, jäi ſelguſeta, üks oli aga fakt ja nimelt: ſee, et jõudes elumaja juure mille akent ilutſes walge ſilt, astus Andrei ſiſſe ja enne kui ta ukſeni jõudis, leidis end — keldris. Wandudes ronis A. keldriſt wälja ja ſüdamewaluga konstateeris päewawalgel, et alumine huul oli lõhki, pealmine aga marasille. Hambad olid Andreil tugewaſt põrutuſeſt igemeteſt lahti läinud.

Korteri-otſimiſeſt ſee päew küll aſja ei ſaanud, iſegi leppis A. aga weel ſamal õhtul ära ja kuni olukorra muutmiſeni jäi ta ühes teiſepoolega iſa ema juure elama.

Kaitſeliitlaſteſt ſportlaſed koos.

Spordiklubi pidas oma aastapeakooſoleku.

Uus spordiklubi juhatus waliti.

Teiſipäewal pidas Narwa kaitſeliidu ſpordi klubi oma aastapeakooſolekut. Kooſolekut juhatasid malewapäälik major Lepp ja ſpordipäälik O. Topmann. Liikmeid oli koos 30 ümber.

Esiteks otſustati kindlaks määrata liikmemaks 50 ſ. aastas. Kooſolijate poolt wõeti wastu määrus, millega peawad olema kõik ſpordiklubi liikmed kas kaitſeliitlaſed wõi naiskodukaitſe liikmed. Ühing tegutſeb peamiſelt käſipalli ja ſuuſatamiſe alal talwel mn. peſapalli ning kergejõustiku alal ſuwel. Senini on kaitſeliitlaſed leidnud tunnustuſt just käſipallis, milliſel alal oli klubi möödunud hooajal Narwa tugewaimaid. Spordiklubi poolt on wõimaldatud meestele kui ka naistele korralik warustus, mille tõttu leidub alati iſikuid, kes tulewad ſpordiklubi ridadeſſe. Käesolewal talwel aſus ſeltſi juurde O. Topmann instruktoriks wõimlemistundide andmiſel gümn. wõimlas. Uude ſpordiklubi juhatuſſe waliti Ottomar Hindus (esimees), prl. Erika Troll (ſekretär) ja Edgar Kuuſk. Kandidaatideks jäid prl. Berta Mõttus ja Ernſt Kuuſk. Kooſolek kestis üle kahe tunni.

He-He

näeb unes

mardihanest ja maskipallist.

Mardikuu on ammu käes,
mardihaneſt mõtted pääs
tantſisklewad tiireldes,
joowastuſes wiireldes
haned lendwad pikas reas
winga-wonga — mitmes eas,
aju-udus hulgi ringi
nii et üldſe muu ei mingi
enam wõlu mõtteid meelt,
murelegi näitad keelt.
Unistuste udu wallas
tunned kerguſt ſaapa kallas,
hanepraadi kajutades
teda rahwas ujutades,
pruunid jalad püſti aet,
kapſastega pannid laet,
kuumi kartulaidki juures
ſawiſt tehtud waagnas ſuures
kaanus wahutawat õlut —
ja weel liſaks olid wõlut
kenaſt maskis olewuſeſt —
kellega ſul tantſuſt weſt
ſeljas üsna aurab, märg —
wat ſiis elu on waſt kärg,
mille iga auguſt mett
tilgub nagu wihmawett?
Mured meeleſt hajuwad
kiiklemiſed wajuwad
ära hoopis igawikku
weidi hapnemiſeks likku..
Elu on kõik rooſa-menus,
ſellele wõi ſõna anna,
kui ſaaks nõnda päewgi wiita
lusti lauſa loogu niital
Mardipäewaſt mõnu maitſta,
iſadegi kombeid kaitsta
tunda ennaſt mehena
mitte peberlehena,
keda tõukab tuuleiil,
pikaligi wopſab kiil,
tiiwakeste põrinal,
jalakeste wõrinal.

— — — — — — — — — — —

Too oli minu unenägu
mis mul kõrwus nagu kägu
mardipäewal laulis, kukkus —
ent ſiis wiimaks waikſelt hukkus
päikſetõuſul ärgates
unehõlmaſt kärgates....
Elu näitas oma palet,
et ma olin unes walet,
ainult ſulma pettuſt näind,
unistuste rada käind....
Kurwalt wajuſin ſiis loſſi,
kuna taskus ühe krooſi
ainult leidſin logelemas
häbelikult kogelemas...
Sellest heneſule oſtſin
prae ouſſe ſelle istſin
nõnda mardipäewa wõſtſin....

Helgi Hilja.

Kass wõi rott?

Peetri turu worstikaupmehel Aleksander R-il on kodus priske kaſs. Peamiſelt ſelleks, et rotid ei kipuks worstidele liiga tegema.

Ükspäew ſeaduſeſilm märkas ſeda aſjaolu ja arwas, et kaſs wõib wäga hästi ka müügilauda ära rõwetada.

Koostati protokoll ja neil päewil oli aſi arutuſel 2. jſk. rahukohtuniku juures. Kaebealune kaſſipidamiſt ei eitanud, kuid ſeletas, et kaſs olewat niiwõrd rammus, et lihaſt enam ſugugi ei hoolivat, olewat ma'as weel ainult rottide peale.

Kaebealune mõisteti ſeejärele kohtulikult õigeks.

„Olite 15. aastane -- wedelesite tänawal ja prostitueerisite...“

Wangiwalwuri ſaatel ilmub punaſe laua ette kahwatunäoline Natalie Aleksandrowa ja ta kaasſüüdlaſena eelolewas protſeſſis 16. aastane plika Milna S. — oma kaſuema ſaatel. Mõlemaid ſüüdistatakſe Leontine Tiiebergi riiete warguſes. Kohtunik kurjustab iſalik-kurjalt:

„No, Milna S.—, te olete jälle kohtus! Iſe lubaſite end parandada, kui rahukogu mõistis teid 5. kuuks wangi. Olite waewalt 15. aastane, kui wedeleſite tänawal — politſei pidi ära taſſima, prostitueeriſite, panite wargus toime... kas ſee kõik on 15 a. tütarlapſe teguwiis? Ah? Nii hukka läind...“

Pöördub ſiis Milna kaſuema poole ja küſib: „kas ta nüüd ikka weel purjutab ja ööſeti wäljas käib?“

„Ei, praegu küll ei käi, on nüüd korralik tüdruk. Ja ega ta polegi warastanud ſeekord on ſüüdu...“ õiendab ja tõendab wanaldane kaſuema tagant järele, ſeſt Milna on ju praegu tema walwe all.

Tunnistaja kriminalist Piirikild teeb ſamuti kõnelda, et preili on wiimaſel ajal paranenud ja wanaſt kombeiſt loobunud, enam pole tal igatahes wiperuſt ette tulnud. Tunn. Boriſſowa ſeletab, et Milna warguſe ajal olnud hoopis neil — ei ta wõinud ſeega näppamiſe kaaſa teha. Lõpuks ſeletab ka Natalia Aleksandrowa, kes oma ſüü on üleſſe tunnistanud, et ta tõepooleſt ainult Milna „kiſſwedamiſeks“ wiimaſt warguſe looga ſidunud. Tahtnud „niiſama kättemakſta wiſt“ wana waenu..

Selliſe wale eeſt ſaab aga kohtunikult pragata ja warguſe arwel 5 kuud wangistuſt — parajasti talweks... Kui aled on mai kuus tulewal aastal õitepuhmas, ſiis tuleb Natalie müüride wahelt wälja...

Milnakeſe aga kohtunik mõistis ſeekord õigeks... „Ehk paraneb...“

Mäetöökooli awamine on wajalik.

Esimene mäetöökool ſeiſab awamiſe eel. Uue mäetöökooli awamine on ette nähtud Jõhwi alewis, kus läheduſes aſuwad ka põlewkiwitööstuſed. Uue kooli aſutamiſt tuleb igatpidi terwitada. Samal ajal on aga mõned üksikud iſikud kooli aſutamiſe ſuhtes aſunud eitawale ſeiſukohale, arwates, et uus kool produtſeerib töötatöölisi. See on täieſti ekslik arwamine. Oskustöölised mäetööstuſe aladel on otſitawad.

„Ringi kwadratuur“

Draamaſtuudio teatri etteandel.

Jõhwis, 13 ſkp; Kohtla-Järwel, 14. ſkp; „Ringi kwadratuur'is autor — Walentin Katajew on praeguſaegſeid Wene andekamaid kirjanikke, kelle teoſeid peale Wenemaa mängib weel kogu Euroopa, ning aſutud iſegi nende teoste filmimiſele.

Tawaliſelt abielukomöödiaſt erineb W. Katajew'i teos weel ſeega, et harilikku armukolmnurga aſemele on ſiin aſetatud abieluringis pöörlew nelinurk.

„Ringi kwadratuur“ on meil waremgi mängitud Riia-Wene draamateatri poolt, milliſed etenduſed harukordſe menuoſaliſeks ſaanud nagu Draamaſtuudio etenduſedki möödunud kuul Lõuna-Eestis.

Näitejuht — Paul Sepp, dekoraator — Bernh. Roſenwald, kaastegewuſel — Wold. Alew, Rud. Kalk, Ly Lasner, Mizzi Möller, Karl Otto, Ed. Tinn.

— —

Prantsuse — Saksa segakomisjon koos.

Uued paberossid

„Kolumbus“

25 tükki 25 senti.

Paberossid „KOLUMBUS“ on walmistatud 1930. a. lõikuse lõunamaade tubakate hästi õnnestunud segust.

A.-S. „Sirena“.

Ühinemine luhtus.

Teadlikumad noorſoolaſed pagewad ÜENÜ Narwa oſakonnaſt.

Mammona surwel tehakse noorsootööd

Kesknädal, 11. nowembril, kell 9 õhtul leidis ÜENÜ Narwa-Peetri oſak. ruumes Turu tän. nr. 1. aſet Narwa-Peetri oſakonna liikmete erakorraline üldkooſolek, kuhu oli ilmunud enamus oſakonna liikmeteſt. Kooſoleku awas oſakonna esimees L. Trellman, kes tegi liikmetele teatawaks, et on uueſti päewakorrale kerkinud ÜENÜ Narwa oſakond. ühend. küſimus—kuna keskjuhatus nõuab Narwa-Peetri oſakonnalt tema ühinemiſt eitawa otſuſe kohta motiiwe. Ka olewat keskjuhatus ſaanud mulje nagu oleks ÜENÜ Narwa-Peetri oſakonna eitaw ſuhtumine ühinemiſeſſe kuſagilt mujalt juhitud, kui ſeda kogu liikmeskonna, kogu oſakonna tahteawaldus olla wõiks.

Kooſoleku juhatajaks waliti nrl. J. Wälja ja kirjatoimetajateks nrſ-d Roods ja Karukäpp.

Kooſolek kujunes õige elawaloomuliſeks kuna kogu liikmeskond ühines ühtſeks frondiks paari juhatuſe liikme wastu kes ühinemiſt poolda'id. Selleſt paistis, et liikmeskonna eitaw ſuhtumine ühinemiſeſſe on tõesti nende waba tahteawaldus — ilma kellegi mõjuta ja ſurweta, kuna aſuti eitawat ſeiſukoh'a energiliſelt kaitſma ja toodi esile ühinemiſe wõitluſe motiiwe. Ka ſelgus kooſolekul, et Narwa-Peetri oſakonna lühikeſe tegewusaja wältel on iſegi juba mõningad noorſoolaſed Narwa oſakonnaſt üle tulnud Peetri oſakonda. Näiteks nrſ. Wälja, kes alles mõni nädal tagaſt kuulus Narwa oſakonna perre, tõi ühinemiſt eitawa motiiwina esile — et Narwa oſakonna noorſoo juhte olewat iſegi rahaliſe taſu eeſt üht Peetri oſakonna näiteharu lawastajat üle tahtnud meelitada. Igatahes ſelgus kooſolekul weel terwe rida aſjaolusid naaberoſakonna ſuhtes ning ühinemiſt poolda'ail ei jäänud enam mingiſuguſeid põhjendawaid wastuwäiteid. Leiti nimelt, et käesolew ühinemiſe aſi on Narwa oſakonna poolt lihtſalt peale ſurutud ning pole mingiſuguſeid kindlaid wäljawaateid, et ſee ühinemine wilja kannaks.

Lõpuks kui juba küllalt oldi aſja kaalutud, kuulutati wälja kinnine hääletamine, mis andis ſedelite awamiſel tulemuſe, et peale paari iſiku terwe kooſolek on ühinemiſe wastu.

Seega oli ſee päewakorra punkt läbi ja otſustati keskjuhatuſe ees esineda wastawa reſolutſiooniga.

Tekkinud küſimuste all wahetati mõtteid esindajate ſaatmiſe üle esinduskogu kooſolekule, mis tuleb kokku Tallinnas 21. ja 22. nowembril ſ.a. Kuna midagi eriliſt enam kõne alla ei tulnud lõpetati kooſolek kell 12. öösel.

—

Kabeturniir lõppenud.

Narwa kabemeistriks Joh. Essenſon.

Teiſipäewal lõppes Narwa Eesti Maleſeltſi poolt korraldatud kabeturniir Narwa kabemeistri nimele. Esimeſe koha ja ühtlaſi Narwa kabemeistri 1931. a. tiitli ſai Joh. Essenſon $14\frac{1}{2}$ p. Teiſe ja kolmanda koha jagawad: Koller ja Nikker 14 p. Neljandaks tuli Moikow $13\frac{1}{2}$ punktiga. Narwas on kabeharrastamine praegu laialt poolehoidu wõitnud, mida tõendab ka rohke turniiriſt oſawõtt. Waſtſel kabemeistril oli möödunud turniir esimeſeks, kuid wõitis turniiri ſellele waatamata ülekaalukalt, kuigi tuli mängida wanemate turniiripraktikaga mängijate wastu. Seni on olnud Narwa kabemeistriteks A. Mägi W. Müür. Wärske meister kawatſeb anda lähemal ſimultaanſeanſi kabe, mis oleks Narwas esmakordne.

Samariitlaste kurſuſed.

Punaſe Risti Narwa komitee korraldusel peetakſe lähemal ajal ſamariitlaste kurſuſed lõpetanud praktiliſel ja teoreetiliſel alal, omawad ſamariitlaſe kutſe.

Neile, kes ſoowiwad oſa wõtta, — regiſtreerib Dr. R. Tuſt'i juures Malmi t. 5. krt. 3 kella 17—19-ni ehk Punaſe Risti Narwa Komitee kantſeleis Tallinna maantee 25 kella 16—17-ni. Regiſtreerida kuni 21. nowembrini. Kurſ. alguſeſt ja kohaſt teatatakſe eraldi. — Kurſuſed on makſuta.

Rawamurd ÜENÜ Narwa-Peetri kontsert-õhtul.

Neljapäewal, 12. nowembril kell $\frac{1}{2}$8 õhtul korraldab ÜENÜ Narwa-Peetri oſakond E. ſ. „Ilmariſes“ oma järjekorraliſe noorte kontſert-etenduſe, mis rahwaſt murruna kokkumeelitanud.

Kontſert-etenduſe awaſõna ütles noorſoolane Ed. Walgeſnaulow, millele järgnes prl. Jürgenſi lawastuſel näidendite „Paruniproua Kale“ ja „Kõlbluſe“ ettekandmine ja näha oli, et lawastaja oli kõik teinud näidendite menukaks esildamiſeks. Näidenditele järgnewas muuſikaliſes oſas esineſid edukalt ka ſolistid. Samuti tantſuettekanne prl. Gluchkowalt ja ballet prl. Pitkilt oli nauditaw. Üldſe õnnestus ka ſee järjekorraline kontſert-etendus Narwa-Peetri oſakonna noortel täiel määral ja esildas publikuſt täiskiilutud ſaalile kõigiti head argipäewa õhtuſt meelelahutuſt.

Esperanto kurſus.

Neil päewil algas linatööliste ametiühingu ruumes Hilſingi tänaw 8 tööliſtele rahwuswaheliſe keele esperanto kurſus. Andreo Tſhe meetodi järgi. Oſawõtjaid on 70 inimeſt. Lektor on Narwa esperantistide ühingu poolt.

Marjapõõſad warastati.

Öö ei waſtu 10. nowembrit warastati Jaani linnas 1. Jaani tän. nr. 10 E. Pebingi willjapuuaiaſt 20 tikerberi marjapõõſaſt. Omaniku kahju 20 krooni. Kes warguſe toimis, on ſiin teadmata. P. teatas warguſeſt kriminaalpolitſeile, kus koostati protokoll.

Tänapäeva liiklemishädaohtudest.

Ainetel J. Tiisfeldt.

2.

Abinõudest liiklemishädaohtude wältimiseks.

Iga kodanik, kes tänapäewal on arwamiſel, et temasſe ei puutu liikumine ja liikumiſe korraldus linnatänawail, ſee eksib.

Kodanik tehes eſimeſe ſammu üle maja läwe astumiſel, kuulub ſelle terwiku-masſi hulka, kes liikumiſeks tarwitab tänawaid. Inimeste ſoow ja püüd on liikudo kiirelt ja wähema ſõukuintuſega, ſeepäraſt iga üksik käija mõelgu ſellele, et ta ei ole tänawal üksi, waid on ka teiſi, kelle huwidega temal tuleb arwestada. Seni kui kiires ja elawas liikumiskeeriſes liikumine korraldamata, põhjustab ſee kergesti juhtudawõiwaid kokkupõrkeid. Et hoiduda kokkupõrgeteſt — tuleb olla ettewaatlik ja tähelepanelik.

Allpool on ettetoodud kõige igapäiſemad wäärnähteid liikumiſe alal ja üldiunnustatud põhimõtted nende wältimiſeks tänawate ja kõnniteede tarwitajatele.

Jalakäijatele. Kuna praegune elutempo on kiire, ſiis ſee on makſew ka eeſtkätt linna tänawail. Tänawad kuuluwad ſõidukitele, ſellepäraſt ärgu jalakäija astugu wajaduſeta kõnniteelt. Kuid ka kõnniteedel liikudes tuleb täita liikumiſe kohta makſmapandud määruſi ja korralduſi näit.: hoida end liikumiſe ſuunaga arwestades kõnnitee paremal küljel. Et mitte ummikuid tekitada, ſelleks hoiduda käimiſeſt trobikonnas wõi üle kõnnitee tihedas reas nii, et wastutulijail wõi möödaminejail möödumiſeks oleks ülepääſematu astuda kõnniteelt tänawale.

Tekkinud liikumisummistusie puhul uudishimuſt tagaetuna mitte jääda keſk kõnniteed ſeisma, ſellega aidatakſe kaaſa ummiku ſuurenemiſele, waid ſoowides midagi waadata (õhus keerlewaid lennukeid jne.) astutagu wähe kõrwale liikumiswabale kohale. — Tänawail juhtunud liikumisummikutele mitte läheneda ja ſinna ſeisma jääda kui korrapäraſe liikumiſe jaluleſeadmiſeks abi anda ei ſuudeta. Eriti on jalakäijad kodanikud agarad tulekahjude puhul pealtwaatamiſe tuhinas tänawaid wõimatuſeni ſulgema, mis takistab kohalejõudnud tuletõrje tegewuſt, ſelle ajakaotuſe wõrra, mis kulub uudishimuliste kõrwaldamiſeks tulekahju ümbruſeſt.

Jalakäija astudes kõnniteelt ſattub n. ö. waenlaſe piirkonda, kuid, kes aſub waenlaſe piirkonda, ſee peab olema orienteerunud teda ümbritſewas olukorras, on waja täiel teadmiſel ſilmad hoida lahti ja kõrwu teritada. Hoidutagu üle tänawa minekul raamatu wõi ajalehe lugemiſeſt, ſamuti mitte kattuda tormiste ja wihmaste ilmadega ſarnaſelt, et üle tänawa minnes ei nähta ſõidukeid ega kuulda nende ſignaale. Mahawiſatud puuwilja ja muud toidujäänuſed wõiwad jalakäijatele wiimastele tähelepanematult jala alla ſattuda — põhjustada õnnetuid kukkumiſi, mispäraſt hoidutagu ſarnaste puuwilja jäänuste pildumiſeſt tänawalle ning ſarnaſed ſeal leiduwad jätiſed tuleks argſasti kõrwale koristada.

Üle tänawa minekul tuleb enne kõnniteelt maha astumiſt waadata, kas tänaw üleminekuks on waba. Üleminekul teha ſeda alati täisnurga all ja arwestades, et meil liikumine makſwa korralduſe järele toimub ſõiduſuunas paremat kätt, tuleb tänawale astudes waadata waſakule, kuna jõudnud keſet tänawat pea pöörda paremale. Seeläbi on üleminejal käes ſelge pilt lähenewaiſt ſõidukeiſt. Peab kohe mainima, et wiimaſel hetkel lähenewa ſõiduki eeſt läbijooksmine on mäng eluga. Seeläbi loodetaw hetkeline ajawõit ei taſu elu wõi terwiſe kaalulepanemiſt. Tuleb jääda rahulikult peatuma ja oodata ſõiduki möödumiſt.

Tänawraudtee ja omnibuste peatuskohtadel tuleb ſõitaſoowijail ſelleks määratud ooteplatwormidel rahulikult oodata kuni ſõiduk on peatunud, mitte aga lähenewale ſõidukile käigu pealt peale hüpata. Ebaõnnestunud hüppe tagajärjel wõib ſattuda kas ſama wõi ſelle järele ſõitwa ſõiduki alla, ſeſt wastawalt makſwale liikumisſundmääruſele peatuwad tänawraudtee wagunite ja omnibuste järele ſõitwad liikumiswahendid waid eelmiste peatuste puhul.

Enne ſiſſeastumiſt trammiwagunisſe wõi omnibusſi, et asjatut ja aegaraiskawat rüſelemiſt ära hoida, tuleb pealeminejatel ſeni oodata, kuni mahatulijad on wäljunud. Nimetatud ſõidukeile peale astuda liikumisſuunaga arwestades wäliſpoolſeſt ääreſt paremat kätt haarates parema käega käepidemeſt kinni. Wäljudes tuleb astuda ſõidukiſt ſelle liikumisſuunaſt tähendab ettepoole wälja parema jalaga ning hoiduda ſeejuures waſaku käega käepidemeſt kinni. Neid reegleid tuleb täpſelt jälgida, wastaſel korral näiteks ſeeſtpoolt pealehüppamiſe mitteõnnestumiſel on teiſelt poolt wastutulewatele ſõidukitele allajäämine pea alati paratamatu. Jalakäijad, kes liikumiskorralduſis teadliku wilumuſe omanud, ärgu jätku ſeda waid eneste teada, waid igal wajaliſel juhul oldagu abiks aitama lepſi, pimedaid ja wanu inimeſi, eriti ſiis, kui otſekoheſeks abiks kohustatawat politſeinikku pole ſilmapiigul käepäraſt ſaadawal.

— —

Kohalejõudnud hooajaks suures walikus

botikuid ja kalosse

Alati saadawal kõiksugu nahkasid ja jalanõusid: meeste, naiste, lastesaapad ja nahkkaubad ning sukki ja sokke.

Kingsepatarbed. Kingsepatarbed.

W. ABELOW

Jõhwis, Turupl. 10. telef. 77.

1931. a. talwe hooajaks kohale jõudnud uurem saadetis naiste kumm- ja wilt [illegible]

botikud

igas wärwis.

Ruumi puuduse tõttu müügil endised botikud ja muud jalanõud

suure hinnaalandusega.

Saapakauplus **K. PITSI** Joala t. 16 Narwas

„Alutaguse Teataja“

tellimine aasta lõpuni maksab

90 senti.

Mööblitööstus ja kauplus.

Kiwistik ja Poeg.

Suur tn. 32.

Wanem sel alal Narwas.

Soowitab mitmesugust mööblit odawate hindadega.

Kõiksugu mööblite parandus ja uuendus.

PEHME- ja KÕWA MOOBEL.

Kohtla-Järwe

elektri-jahuweski

Kohtla-Järwel

teatab põllupidajatele, et meie jahwatus hinnad on järgmised:

Lihtjahu	16 kg. (1 pd)	8	senti
Kroowitud	„	12	„
Ülesõelajahu	„	19	„
Kruubid ja tangud	kruubim.	28	„
Püül	„	32	„

Austusega Omanikud. *Austusega Omanikud.*

— Kas olete —

majandusliku kitsikuse wastu wõideldes ära kasutanud kõik abinõud, mis Teid eesmärgile aitaksid?

Kindlasti — ei.

Kõige tähtsam neist abinõudest on kahtlemata Teie oma tarwitajateühisus.

Milles seisab siis tema tähtsus?

1) **Tarwitajateühisus müüb täiewäärtuslist kaupa,** sest ta on liigete oma ettewõte, kes mingisugust kauba wõltsimist ei luba.

2. **Tarwitajateühisus kõrwaldab wahekasu saamise,** sest ta mureteb kaubad kas otse walmistajatelt ehk kõige paremalest esimestest ostuallikatest ja müüb neid õiglase hinna eest. Müügist tekkinud ülejääk jagatakse, peale kulude mahaarwamist, liigetele nende ostusummadele wastawalt ära.

3. **Tarwitajateühisused püüawad kaubamüügis kõige otstarbekohasemat ja odawamat süsteemi luua,** et iga tarwitaja kulusid kokku hoida.

4. **Tarwitajateühisused wõitlewad alati elukalliduse, omakasu püüdmise ja majanduslisle kriiside tekitamise wastu.**

5. **Tarwitajateühisusest ostes jääb kapital, mille ostja liikuma paneb,** ostja enese wõimupiiridesse, sest tarwitajateühisuse liikmena olles wõib tema ühisuse peakoosolekul kindlaks määrata need juhtnöörid, kuidas tema kapitalidega tuleb talitada. Eraettewõttest ostes ei ole ostjal enam mingit ütlemist kauba eest wäljaantud raha kohta.

Tarwitajad! — Teie ostusummad on suure tähtsusega majandusline jõud. Ärge neid juhusliselt ära andke omakasu püüdwatele isikutele, waid tehke kõik kaubaostud oma tarwitajateühisuse kaupluses ja liituge ühisuse liikmeks.

Jõhwi Tarwitajateühing.

Abikauplused Toilas ja Raudil.

Elukindlustus

loob aluse püsiwale ja kindlale majanduslikule olukorrale tulewikus.

Põllumehed ja kõik kodanikud!

Soodsaid ja ajakohaseid kindlustuswiise, odawa algpreemiaga esimeste kindlustusaastale wältel wõimaldab Teile

Kindlustusselts

„EESTI“

Asut. 1907. a.

Kõige suurem ühistegeline kindlustusettewõte kodumaal.

Wastutussummad üle 180.000.000 sendi.
Tasutud kahjusid üle 150 000.000 sendi.

Seltsi walitsus: Tartus, Suurturg 10, oma majas.

Jõhwi esitaja W. MUSTEL.

Rakwere m. 7-a, telef. 48.

Wastutaw toimetaja: W. Mustel. O.-ü. „Narwa Kirjastus-ühiſuſe“ trükk. Wäljaandja: o.-ü. „Narwa Kirjastus-Ühiſus“